

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **P., s.r.o.**, so sídlom v Bratislave, P., IČO: X., zastúpenej advokátskou kanceláriou F., s.r.o., so sídlom v Bratislave, G., IČO: X., proti žalovanej **Slovenskej republike**, za ktorú koná **M.**, so sídlom v Bratislave, Ž., o **náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp.zn. 13 C 465/2012, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 12. júna 2014 sp. zn. 8 Co 390/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Nové Zámky rozsudkom zo 4. septembra 2013 č.k. 13 C 465/2012-47 žalobu o náhradu škody a nemajetkovej ujmy zamietol a žalovanej náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa nepreukázala dôvodnosť žaloby v zmysle ustanovení § 9 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorá mala vzniknúť tým, že rozhodnutie Okresného súdu Komárno v exekučnej veci sp. zn. 9 Er 841/2011 o návrhu súdneho exekútora na vydanie poverenia nebolo vydané v zákonnej 15-dňovej lehote. V zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku sa však v čase podania návrhu zákonná lehota nevzťahovala na prípad, keď súd žiadosť súdneho exekútora na vydanie poverenia zamietne. Nakoľko k žiadnemu nesprávnemu úradnému postupu nedošlo, nedošlo ani k škode (majetkovej, nemajetkovej), ktorá by bola spôsobená postupom súdu.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Nitre rozsudkom z 12. júna 2014 sp. zn. 8 Co 390/2013 odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil (§219 ods. 1 O.s.p.) a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. O žiadosti na udelenie overenia exekútora na vykonanie exekúcie bolo podľa názoru odvolacieho súdu rozhodnuté v primeranej lehote a neporušil žiadnu zákonom stanovenú lehotu. Súd pri rozhodovaní o žiadosti súdneho exekútora nepochybil, preto nedošlo ani k nesprávnemu úradnému postupu. Z uvedeného dôvodu odvolací súd odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil.

Uvedený rozsudok odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním, v ktorom žiadala zrušiť rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, lebo v danom prípade:

1. rozhodoval vylúčený sudca (§ 237 písm. g/ O.s.p.). K názoru, že došlo k tejto procesnej vade, dospela žalobkyňa na základe toho, že existujú objektívne dôvody (na ktoré poukázala v podanej žalobe), pre ktoré sú všetci sudcovia okresného súdu vylúčení, v dôsledku čoho má byť vec postúpená inému okresnému súdu.
2. účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Túto procesnú vadu vyvodzovala žalobkyňa z toho, že dovolaním napadnuté rozhodnutie je prekvapivé, pretože popiera konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a je v rozpore so zákonom a ústavnou úpravou. Odňatie možnosti konať pred súdom videla aj v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, nakoľko nie je dostatočne odôvodnené. V konaní bola podľa názoru žalobkyne porušená aj základná zásada civilného procesu – kontradiktórnosť konania, keď súdy oboch stupňov založili svoje rozhodnutia na skutočnostiach a právnych argumentoch, ku ktorým sa nemohla žalobkyňa vyjadriť s cieľom ovplyvniť súdne konanie vo svoj prospech.

Žalovaná sa k dovolaniu písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia

dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Zmyslom dovolania je preskúmanie napadnutého rozhodnutia – v prípadoch stanovených zákonom – z hľadiska v zákone určených dovolacích dôvodov a dosiahnutie nápravy tam, kde rozhodnutie napadnuté dovolaním nemôže obstáť z aspektu opodstatnenosti v dovolaní uplatneného dovolacieho dôvodu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti, ktorá spolu s interpretačnou praxou dovolacieho súdu (tiež ústavného súdu i Európskeho súdu pre ľudské práva) sleduje zachovanie jedného zo základných princípov právneho štátu – princípu právnej istoty – nezmeniteľnosti právoplatných súdnych rozhodnutí (resp. ich výnimočnej zmeniteľnosti).

Pre účely predmetného dovolacieho konania je vhodné osobitne zdôrazniť, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a nemožno sa ním úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov ani výsledkov nimi vykonaného dokazovania. Posúdiť správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy. Dovolacie konanie má (a to je potrebné osobitne zdôrazniť) prieskumnú povahu; aj so zreteľom na ňu dovolací súd – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť vykonávať dokazovanie (viď § 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.).

K jednotlivým dovolacím dôvodom treba uviesť, že (pokiaľ sú splnené ďalšie procesné predpoklady – najmä čo do včasnosti podania dovolania a jeho podania oprávnenou osobou) existencia procesnej vady konania v zmysle § 237 O.s.p., na ktorú poukazuje ustanovenie § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p., zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho opodstatnenosť. Existencia tzv. inej procesnej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) na rozdiel od toho nezakladá prípustnosť dovolania, je však relevantný dovolací dôvod, ktorý v prípade jeho opodstatneného uplatnenia vedie k zrušeniu dovolaním napadnutého rozhodnutia. Na existenciu procesných vád konania tejto povahy (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) musí dovolací súd vziať vždy zreteľ – či už bolo na ne v dovolaní poukázané alebo nie (viď § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.). V prípade nesprávneho právneho posúdenia veci (ktoré je v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. tretím dovolacím dôvodom), je situácia iná. Samo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá prípustnosť dovolania a na tento dovolací dôvod sa ani nevzťahuje § 242 ods. 1 veta druhá

O.s.p. Dovolací súd preskúma rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý (§ 242 ods. 1 veta prvá O.s.p.), pričom (ako už bolo uvedené vyššie) je viazaný tým, ako účastník konania vymedzil v dovolaní uplatnený dovolací dôvod. Pri tomto dovolacom dôvode totiž dovolací súd preskúmava správnosť právneho posúdenia veci nižšími súdmi len z aspektov uvedených a dostatočne vysvetlených v dovolaní; nad rámec toho, čo dovolateľ uplatnil v dovolaní ako nesprávnosť právneho posúdenia, nie je dovolací súd oprávnený ani povinný skúmať.

1. V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa.

Dovolanie proti rozsudku je prípustné, ak je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Prípustnosť dovolania žalobkyne z uvedených ustanovení nevyplýva – napadnutý nie je zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), dovolací súd v tejto veci dosiaľ nezaujal záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.) a dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky z týchto dôvodov dospel k záveru, že v prejednávanej veci je dovolanie žalobkyne (procesne) neprípustné.

K prípadne uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. by bolo možné prihliadať len v prípade procesne prípustného dovolania, čo však nie je tento prípad; dovolanie žalobkyne je totiž neprípustné (viď napr. R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 102/2012, 7 Cdo 116/2013, a iné). Z uvedeného plynie, že na dovolateľkou uplatnené dovolacie dôvody

v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p., ktoré tvoria obsah dovolania, i keby boli prípadne opodstatnené, dovolací súd nesmie prihliadať.

2. Inak je tomu, pokiaľ ide o odvolací dôvod uplatnený v zmysle § 241 ods. 2 písm. a/ (vady v zmysle § 237 O.s.p.). Dovolací súd vzhľadom na § 242 ods. 1 O.s.p. (ex officio) skúmal, či procesná prípustnosť dovolania nevyplýva z § 237 O.s.p., v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní ich existencia nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania žalovanej preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

2.1 Žalobkyňa namieta, že v danom prípade jej bola odňatá možnosť pred súdom konať v dôsledku toho, že rozhodnutie odvolacieho súdu je „prekvapivé“ (§ 237 písm. f/ O.s.p.), lebo a/ popiera doterajšiu konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, b/ je založené na „tvrdeniach, ktoré sú sofistickým odôvodnením nespravodlivosti“, c/ je v rozpore so zákonom a ústavou.

Dovolateľka neuvádza žiadnu konkrétnu procesnú situáciu v konaní pred odvolacím alebo prvostupňovým súdom, ktorá by mohla založiť namietanú vadu konania. Abstraktné konštatovanie „v rozpore so zákonom a ústavou“ – „sofistikované odôvodnenie nespravodlivosti“ – „popieranie konštantnej judikatúry“, samé osebe nepredstavujú účinnú obranu, pretože tu chýbajú konkrétne argumenty zakladajúce presvedčivosť uvádzaných tvrdení.

Z didaktického hľadiska možno pripomenúť, že Občiansky súdny poriadok stojí na zásade predvídateľnosti rozhodnutí súdu. Úmyslom zákonodarcu, ako to vyplýva priamo z dôvodovej správy k zákonu č. 384/2008 Z.z. bolo v praxi zabrániť vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí. Uvádza sa v nej, že účastník tak bude mať možnosť vyjadriť sa k novej aplikácii doposiaľ nepoužitého ustanovenia, resp. inštitútu na zistený skutkový stav. S účinnosťou od 15. októbra 2008 Občiansky súdny poriadok (zákon č. 384/2008 Z.z.) v ustanovení § 213 ods. 2 O.s.p. posilňuje právo na spravodlivý proces tým, že účastník bude môcť až po samotné rozhodnutie argumentovať a predvídať možné rozhodnutie súdu. Predvídateľné je také rozhodnutie, ktorému predchádza predvídateľný postup pri konaní a rozhodovaní. Zákon ustanovuje, že účastníci by nemali byť zaskočení možným iným právnym posúdením veci súdom bez toho, aby im bolo umožnené tvrdiť skutočnosti významné z hľadiska sudcovho právneho názoru a navrhnúť na ich preukázanie dôkazy. Rovnako by nemali byť zaskočení takým postupom súdu, ktorý nemá oporu v predvídateľnom právnom postupe súdu, ktorý nie je v súlade s procesným právom a jeho pravidlami (viď Najvyšší súd Slovenskej republiky sp.zn. 7 Cdo 42/2010).

Z ustanovenia § 219 O.s.p. vyplýva, že odvolací súd potvrdí rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak je vo výroku vecne správne. Vecnú správnosť potvrdzujúceho rozhodnutia treba chápať v širšom zmysle, teda nielen z hľadiska hmotnoprávneho, ale i z hľadiska procesnoprávneho, so zreteľom na skutočnosť, že len pri dôslednom a presnom dodržiavaní procesných ustanovení môžu byť splnené predpoklady pre vydanie rozhodnutia plne zodpovedajúceho zákonu. Potvrdeniu prvostupňového rozhodnutia preto musí predchádzať všestranné posúdenie veci odvolacím súdom, zhodnotenie tak procesného postupu súdu prvého stupňa, ako aj jeho úvah pri aplikácii predpisov hmotného práva (Zborník IV str. 41).

Odvolací súd v zmysle § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa, ako vecne správne. V danom prípade oba sudy nižšieho stupňa dospeli k rovnakým právnym

záverom o nepreukázaní predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu nesprávnym úradným postupom (nedošlo k preukázaniu nesprávneho úradného postupu, vzniku škody, a príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou). Keďže odvolací súd nezaložil svoje rozhodnutie „nečakane“ a nepredvídateľne na iných (nových) právnych dôvodoch než súd prvého stupňa, nevznikla mu povinnosť vyplývajúca z ustanovenia §213 ods. 2 O.s.p. Dovolacia námietka žalobkyne, že išlo o tzv. prekvapivé rozhodnutie odvolacieho súdu, v tomto smere nie je dôvodná.

2.2 Žalobkyňa v dovolaní ďalej namieta, že konanie je postihnuté vadou založenou na nedostatočnom odôvodnení, resp. nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (§157 ods. 2 O.s.p.), čo súčasne zakladá porušenie jej práv na súdnu ochranu (čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky) a právo na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 Dohovoru).

Pokiaľ teda namieta, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené, dovolací súd uvádza, že judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) považuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá prípustnosť dovolania nezakladá. Správnosť takého nazerania na problematiku nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď najmä aktuálne rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015 a III. ÚS 288/2015).

Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté stanovisko publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 273 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť predmetnej právnej vety – dovolaním napadnuté rozhodnutie uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská procesných

strán k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania a právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Odvolací súd jasne a zrozumiteľne vysvetlil dôvody, ktoré ho viedli k potvrdeniu rozsudku súdu prvého stupňa.

2.3 Žalobkyňa v dovolaní zároveň namieta, že v konaní došlo k porušeniu zásady kontradiktórnosti súdneho konania, lebo súdy oboch stupňov založili svoje rozhodnutia na skutočnostiach a právnych dôvodoch, ku ktorým sa nemohla vyjadriť s cieľom ovplyvniť súdne konanie vo svoj prospech.

Rozhodnutiu súdu vo veci samej musí predchádzať činnosť súdu zameraná na spoľahlivé zistenie skutkového stavu, t.j. dokazovanie zodpovedajúce garanciam spravodlivého súdneho konania v zmysle príslušných ustanovení ústavy a príslušnej medzinárodnej zmluvy o ľudských právach, najmä garanciam obsiahnutým v princípe rovnosti zbraní a práve na kontradiktórne konanie. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že princíp rovnosti zbraní vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej situácie, než v ktorej je jej odporca (K. c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. júna 2002, § 45). Právo na kontradiktórne konanie zase znamená, že procesné strany musia dostať príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale i zoznámiť sa so všetkými ďalšími dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa k nim. Na základe zásady kontradiktórnosti by súdne rozhodnutie malo vychádzať predovšetkým z výsledkov konfrontácie strán v spore, z ktorých každá musí mať možnosť vyjadriť sa k požiadavkám a tvrdeniam druhej strany a právo na to, aby sa vypočuli jej argumenty. Požiadavky vyplývajúce z uvedenej zásady vymedzil Európsky súd pre ľudské práva v mnohých svojich rozhodnutiach tak, že jedným z prvkov spravodlivého procesu v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru je jeho kontradiktórny charakter (Mantovanelli c. Francúzsko z 18.3.1997).

Z princípu kontradiktórnosti konania však vyplýva, že samotný účastník konania musí mať možnosť posúdiť, či a do akej miery je písomné vyjadrenie jeho odporcu právne významné, či obsahuje také skutkové a právne dôvody, na ktoré je potrebné z jeho strany reagovať alebo inak je vhodné sa k nemu vyjadriť; nezáleží pritom, aký je jeho skutočný účinok na súdne rozhodnutie (napr. vec K. S. proti Fínsku, rozsudok ESĽP z 31. mája 2001;

vec F. R. proti Švajčiarsku, rozsudok ESLP z 28. júna 2001). Inak povedané požiadavka „kontradiktórnosti konania" sa v judikatúre ESLP chápe čisto formálne. Z jej hľadiska v podstate nezáleží alebo len málo záleží na skutočnom obsahu a význame informácie alebo argumentov predložených súdu (mutatis mutandis I. ÚS 230/03, II. ÚS 249/2012).

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa mala možnosť namietať rozhodnutie súdu prvého stupňa v riadnom opravnom prostriedku; túto možnosť využila a uplatnila svoj vplyv na konanie podaním odvolania (viď č.l. 51 spisu), v ktorom uviedla z akých dôvodov považuje rozhodnutie za nesprávne. Odvolací súd sa s jej odvolacími námietkami zaoberal a v odôvodnení svojho rozhodnutia sa s nimi preukázateľne vyporiadal. Dovolací súd poukazuje, že v danej situácii žalobkyňa cestou riadneho opravného prostriedku dosiahla sledovaný účel (vplyv na konanie), jej tvrdenie o odňatí možnosti pred súdom konať z tohto dôvodu nemá tak žiadne opodstatnenie (k tomu porovnaj m. m. R 39/1993). Aj podľa konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva nedostatok pri uplatňovaní niektorých záruk spravodlivého súdneho konania, napr. na súde prvého stupňa, môže byť korigovaný konaním na druhostupňovom súde (Le Compte, Van Leuven a De Meyere v. Belgicko z 23. júna 1981, Adolf v Rakúsko z 26. marca 1982, Feldbrugge v. Holandsko z 29. mája 1986; porovnaj tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 1/2013 zo 16. januára 2013). Z uvedeného dôvodu nebolo zistené, aby na ujmu práv žalobkyne došlo k porušeniu princípu rovnosti zbraní a práva na kontradiktórne konanie účastníkov.

Na základe vyššie uvedených dôvodov, dovolací súd dospel k záveru, že postupom súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu, ktorý sa neprieči zákonu, nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti dovolateľky konať pred súdom. Neopodstatnené je preto jej tvrdenie, že namietaným postupom súdov došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

3. Žalobkyňa namieta, že vo veci konal a rozhodoval vylúčený sudca (§ 237 písm. g/ O.s.p.). Poukázala na to, že v žalobe uviedla objektívne dôvody (ak bol sám sudca škodcom v spore, je vylúčené, aby tento súd rozhodoval predmetný spor), pre ktoré sú všetci sudcovia Okresného súdu Topoľčany vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci a vec má byť postúpená inému okresnému súdu.

Sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezáujatosti

(§ 14 ods. 1 O.s.p.). Na súde vyššieho stupňa sú vylúčení i sudcovia, ktorí rozhodovali vec na súde nižšieho stupňa, a naopak. To isté platí, ak ide o rozhodovanie o dovolaní (§ 14 ods. 2 O.s.p.). Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach (§ 14 ods. 3 O.s.p.).

Neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebránila v danom prípade dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 237 písm. g/ O.s.p., posúdiť túto otázku samostatne a prípadne i inak, než ju posúdil nadriadený súd (R 59/1997).

I keď zákon v § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti, nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo. Samotný subjektívny názor účastníka konania, že v osobe určitého sudcu sú dané okolnosti vylučujúce ho z prejednávania a rozhodovania vecí, nezakladá ešte bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jeho neustranného a nezaujatého rozhodovania.

Z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p. je právne významný vzťah sudcu, a to buď k veci (kedy má sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci), alebo k účastníkom konania (o taký vzťah ide vtedy, ak sudca má k účastníkovi konania určitý osobný vzťah, so zreteľom na ktorý možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti) a napokon k zástupcom účastníkov konania.

V danom prípade žalobkyňa v podanej žalobe namietala zaujatosť sudcov Okresného súdu Komárno, ktorí údajne (podľa tvrdenia žalobkyne) svojim nesprávnym úradným postupom v inej právnej veci vedenej na danom súde založili zodpovednosť žalovanej za majetkovú a nemajetkovú ujmu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z.. Krajský súd v Nitre uznesením z 19. októbra 2012 sp.zn. 15 NcC 217/2012 rozhodol, že sudcovia Okresného súdu

Komárno sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania tejto veci a prikázal vec Okresnému súdu Nové Zámky.

Po preskúmaní obsahu spisu dovolací súd zistil, že bol dodržaný zákonný postup súdu prvého stupňa, keď vec bola predložená Krajskému súdu v Nitre, ako nadriadenému súdu, na rozhodnutie o námietke zaujatosti vznesenej žalobkyňou, ktorý uznesením rozhodol o vylúčení sudcov Okresného súdu Komárno a vec prikázal Okresnému súdu Nové Zámky. Následne bola vec 30. novembra 2012 náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov pridelená na prejednanie a rozhodnutie sudcovi Okresného súdu Nové Zámky Mgr. Petrovi Garajovi (č.l. 13 spisu). Žalobkyňa v ďalšom konaní voči predmetnému sudcovi námietku zaujatosti nevzniesla a v podanom dovolaní výslovne neuviedla konkrétne objektívne okolnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť zaujatosť vo veci konajúceho sudcu (sudcov), keď z obsahu podaného dovolania vyplýva, že poukazuje iba na námietky prv uvedené v podanej žalobe. Dovolací súd nezistil dôvody, pre ktoré by mal byť vo veci konajúci a rozhodujúci sudca okresného súdu vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, rovnako nezistil ani dôvody, pre ktoré by bolo možné pochybovať o nezaujatosti sudcov, ktorí ako členovia odvolacieho senátu na odvolacom súde rozhodovali v tejto veci. Pokiaľ žalobkyňa v dovolaní namieta, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca poukazujúc na námietku zaujatosti uvedenú v podanej žalobe, dovolací súd poznamenáva, že uvedená dovolacia námietka je nedôvodná, nakoľko Krajský súd v Nitre (vyššie uvedeným uznesením) vylúčil všetkých sudcov Okresného súdu Komárno z prejednávania a rozhodovania veci.

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že námietka žalobkyne o existencii procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p. nie je opodstatnená.

4. Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z ustanovenia § 238 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol procesne neprípustné dovolanie žalobkyne podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

5. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky jej však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodala návrh na ich priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 23. marca 2016

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: M.